

FYLKESRÅDSSAK

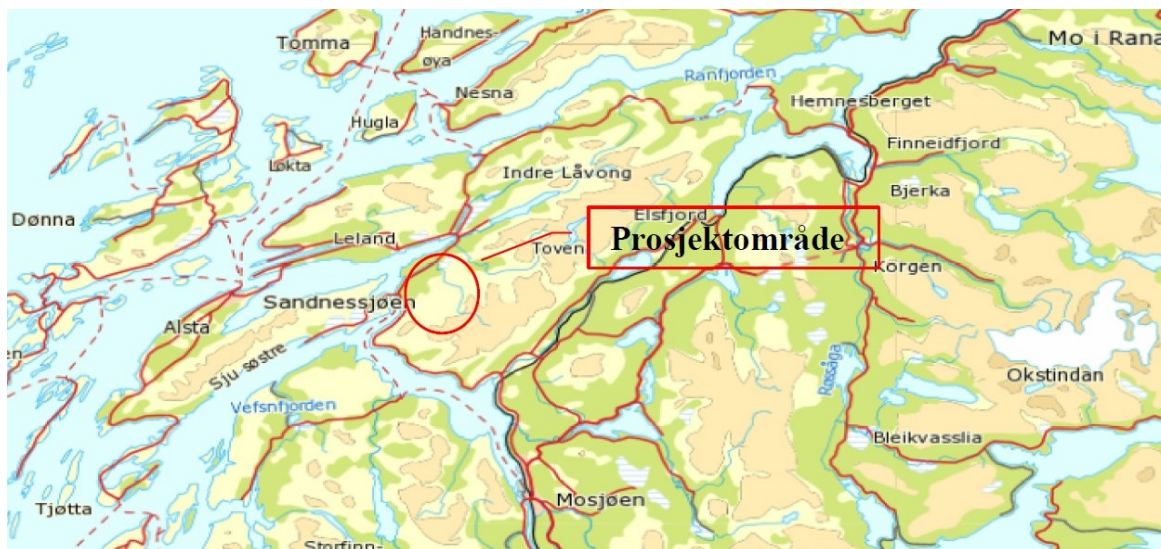
Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
165/13	Fylkesrådet	25.06.2013

Høring - søknad om bygging av Nylandselva kraftverk - Leirfjord kommune

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har sendt på høring søknad fra Fjellkraft AS om tillatelse til å bygge Nylandselva kraftverk i Leirfjord kommune. Søknaden skal behandles etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven, og gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8. Høringsfristen var satt til 3. juni, men det er avklart med NVE at Nordland fylkeskommune avgir sin høringsuttalelse etter politisk behandling i fylkesrådsmøtet 25. juni.

Med bakgrunn i *Regional plan for små vannkraftverk i Nordland*, tilrår fylkesrådet NVE å gi konsesjon til bygging av Nylandselva kraftverk. Fylkesrådet viser imidlertid til de negative konsekvensene tiltaket vil få i forhold til landskap og reindrift. Tiltaket vil være et vesentlig inngrep på snaufjellet. Tiltaket vil også få negative konsekvenser for kalvingsområder for rein. Fylkesrådet ber om at det tas nødvendige hensyn i utarbeidelse av konsesjonsvilkårene.

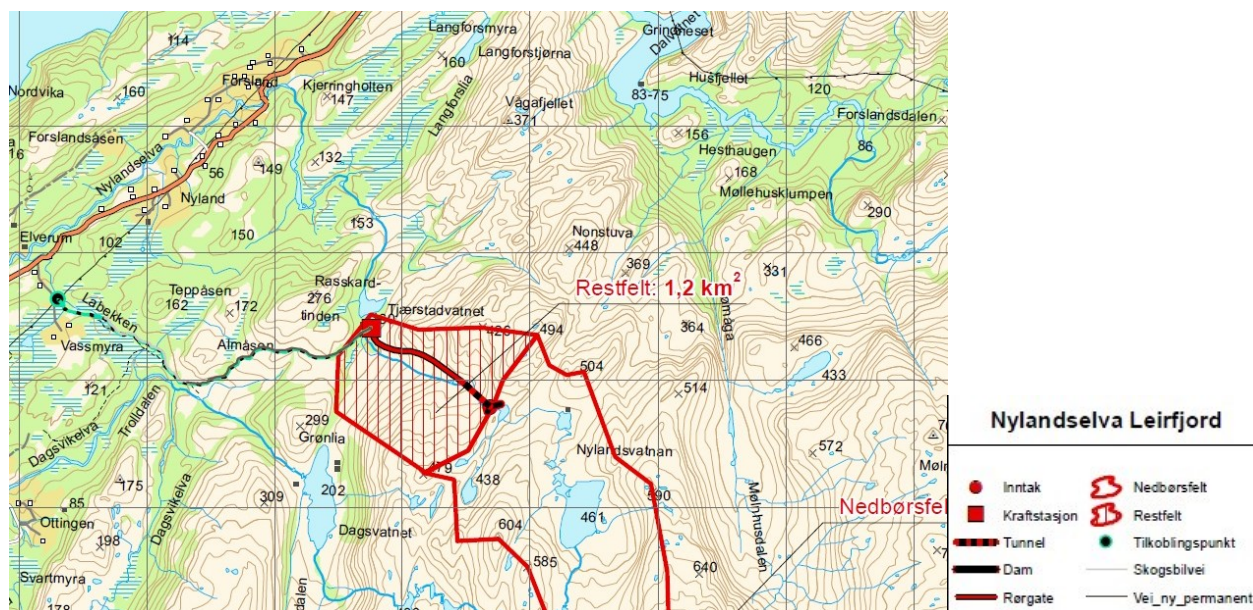
Figur 1 Oversiktskart som viser prosjektområdet

Bakgrunn

Nylandselva ligger på østsiden av Leirfjorden i Leirfjord kommune. Det er fallet fra Tjærstadvatnet mot Nylandsvatnan som er planlagt utnyttet.

Kort beskrivelse av tiltaket

Inntaket vil ligge på kote 360, mens kraftstasjonen vil bli plassert på kote 160. Vannveien vil bestå av ca 890 meter nedgravd rørgate og ca 300 meter profilboret tunnel. Installert effekt blir ca 2,26 MV og produksjon blir ca 8 GWh. Det blir ca 1500 meter ny permanent vei inn til kraftstasjonen.

Figur 2 Kartutsnitt over prosjektlokaliseringen

Bilde 1 Bilde av planlagt inntaksområde

Bilde 2 Bilde av rørtrase ned mot planlagt kraftstasjon

Tabell 1 Hoveddata for Nydalselva kraftverk (tall fra konsesjonssøknad)

Produksjon:		
Installert effekt	(MW)	2,26
Årlig produksjon	(GWh)	8,0
Vinterproduksjon	(GWh)	2,58
Sommerproduksjon	(GWh)	5,41
Økonomi:		
Kostnad	(MNOK)	29,56
Utbyggingspris	(Kr/kWh)	3,70
Vanndata:		
Middelvannføring	(l/s)	778
Alminnelig lavvannføring	(l/s)	60
5-persentil sommer	(l/s)	145,0
5-persentil vinter	(l/s)	44,0
Planlagt minstevannføring sommer	(l/s)	60
Planlagt minstevannføring vinter	(l/s)	60
Kraftverk:		
Inntak	(moh.)	360,0
Avløp	(moh.)	160,0
Berørt elvestrekning	(m)	2430
Inntaksdam høyde	(m)	1,5
Inntaksdam lengde	(m)	Ca. 20
Tunnel	(m)	300
Rørgate	(m)	890
Ny vei	(m)	1500
Kraftstasjon	(m ²)	100
Nettilknytning (jordkabel)	(m)	50

Problemstilling

Positive samfunnsvirkninger av tiltaket

Tiltaket vil bidra årlig med 8,0 GWh ny fornybar energi. Dette tilsvarer forbruket til ca. 400 husstander. Ca. 33 % av produksjonen vil komme i vinterhalvåret. Tiltaket vil gi økte skatteinntekter for kommunen, men søknaden tallfester ikke dette noe nærmere. Utbygger påpeker at lokale entreprenører vil kunne bli sysselsatt i anleggsfasen. Det er ikke antatt at kraftverket vil føre til økt sysselsetting i driftsfasen.

Naturmangfold

I følge konsesjonssøknadens miljørapport, ved Karttjenester as, er det ikke funnet registrerte rødlistearter langs fallstrekningen eller i influensområdet. Sannsynligheten for at det finnes rødlistearter i området vurderes som begrenset. Fallstrekningen er preget av bjørkevegetasjon opp til 300 m.o.h., mens øvre del er preget av snaufjell. Tiltaket vil medføre reduksjon i vannføring og livsgrunnlaget for moser og lav vil svekkes. Nedre del av influensområdet inngår som beiteområde for elg. Det er også antatt at tiltaksområdet har høy verdi for fossekallen. Terrenginngrep fører til at fugle- og pattedyr for en periode får tapt sine leveområder. I anleggsperioden vil støy og trafikk være negativt, da spesielt i dyrenes yngelperiode. Rapporten vurderer at utbyggingen samlet sett vil medføre liten til middels konsekvens for biologisk mangfold.

Fisk og fiske

I følge miljørapporten av Karttjenester as er det en liten og ikke selvproduserende bestand av laks og liten bestand av sjøaure. Anadrom strekning i vassdraget er nedenfor tiltakets influensområde. Det er vurdert behov for eventuell omløpsventil ved plutselig stans i kraftverket. Likevel vil Tjærstadvatnet fungere som buffer for vannføring for den anadrome strekningen. Tiltaksområdet vil få redusert verdi for fisk, men negativ virkning vil reduseres ved tilførsel av vann fra restfeltet på 1,2 km². Tiltaket er ansett å ha liten effekt på fisk og ferskvannsbiologi.

Landskap

Tiltaket vil i følge konsesjonssøknaden ha konsekvenser for landskapet, da i større grad i anleggsfasen. Det skal gjennomføres inngrep som nygraving av rørgate, sprengning og etablering av ny vei. I anleggsfasen vil arealene bli arrondert og revegetert. Vannstrekningen vil bli redusert, men vannstrengen som landskapselement vil bli beholdt. Redusert vannføring vil gi redusert opplevelsesverdi både på avstand og langs bekken.

Fra konsesjonssøknaden:

Øvre del av fallstrekningen har preg av snaufjell, men spredte forekomster av bjørk finnes langs fallstrekningen.

Det ligger en hytte ved nedre del av fallstrekningen. Bortsett fra denne bebyggelsen er området lite påvirket av mennesker. Inngrep som følge av kraftverket er vurdert av søker å være tilpasset omgivelsene og vil ikke dominere landskapsbildet.

Flere mindre vann og vassdrag finnes i området. Disse har nedbørsfelt i områder lenger øst med fjellpartier over 900 m.o.h.

I *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*, er tiltaksområdet del av et større område karakterisert som fjordlandskap av *middels verdi*.

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

I følge søknaden vil utbyggingen medføre følgende endringer:

Tap av INON sone 1 (3-5 km fra tyngre tekniske inngrep):	4,24 km ²
Tap av INON sone 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep):	6,06 km ²
Villmarkspregende områder (5 km eller mer fra tyngre tekniske inngrep):	0,44 km ²

Det er allerede gitt konsesjon til Dagsvikelva kraftverk som medførte bortfall av de villmarkspregende områdene som ellers fantes. Konsesjonen til Dagsvikelva kraftverk ga også betydelig reduksjon i INON. Etablering av Nylandselva kraftverk vil derfor ikke medføre tap av villmarkspregende områder. Tallene som viser tap av annen INON er derfor også for høye.

Friluftsliv

I følge konsesjonssøknaden brukes prosjektets influensområde i liten grad som friluftsområde. Det er i hovedsak grunneiere og personer med lokal tilhørighet som bruker området. Området blir benyttet til jakt. Det blir også tatt ut skog. Utbygger antar at tiltaket ikke vil påvirke brukerinteressene i noen vesentlig grad, verken i anleggs- eller driftsfasen. Det ligger som nevnt en hytte på andre siden av elva fra planlagt kraftstasjon, men denne vil ikke bli direkte berørt.

Reindrift

Tiltaksområdet er lokalisert innenfor Røssåga/Toven reinbeitedistrikt. Tiltaksområdet berører høstbeite 2 (paringsland), samt vårbeite 1 (kalvingsland og tidlig vårland) og 2 (oksebeiteland og øvrig vårland). Det er flyttlei nord og vest for Tjærstadvatnet og opp mot inntaket. Reindriftsforvaltningen i Nordland er kontaktet og orientert. Reinsdyr som bruker området kan bli noe påvirket av støy og økt trafikk i anleggsperioden. Konsesjonssøknaden antar at tiltaket ikke vil påvirke reindrift negativt.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert automatisk fredede kulturminner i tiltaksområdet.

Kulturminnefaglig vurdering fra Nordland fylkeskommune

Tiltaket berører ikke kjente, verneverdige kulturminner som fylkeskommunen er delegert forvaltningsansvar for og potensialet for påvisning av nye, hittil ukjente, synes å være lavt.

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak

- Etter endt anleggsperiode vil vann bli sluppet en kort periode for å spyle Nylandselva for eventuelt slam og finpartikler
- For fossefall kan tap av vannføring kompenseres ved bygging av kunstig reirplass
- Minstevannføring på 60 l/s. Minstevannføring kombinert med flomtap og tilsig er antatt å sikre eventuelle biologiske verdier i Nylandselva

Vurderinger

Med bakgrunn i *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*, vil fylkesråden tilrå Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) at det gis konsesjon for Nylandselva kraftverk. Det forutsettes imidlertid at konsesjonsvilkårene tar hensyn til de negative konsekvensene tiltaket vil få i forhold til landskap og reindrift. Tiltaket vil gi et vesentlig inngrep på snauffjellet. Tiltaket vil også få negative konsekvenser for kalvingsområder for rein.

Fylkesrådet ber om at prosjektet tilpasses slik at det får minst mulig negative konsekvenser for landskap og reindrift.

Fylkesråden ber om at tiltaket gjennomføres på en mest mulig skånsom måte for landskapet, vannforekomsten og naturmangfoldet (det vises her til vannforskriftens § 12 andre ledd a og Naturmangfoldloven § 7).

Fylkestinget har vedtatt *Regional plan for små vannkraftverk i Nordland*. Hovedmålsettingen for planen er: *Det er et regionalpolitisk mål å bygge ut ny vannkraft der hvor konsekvensene for andre arealbruksverdier er akseptable. Nordland skal arbeide for økt produksjon av vannkraftverk tilsvarende 1,3 TWh i ny årlig produksjon innen 2025 (overordnet strategi nr. 1).*

Fylkesråden ser at utbyggingen av Nylandselva kraftverk vil bidra med ny fornybar energi tilsvarende 8,0 GWh, og at mesteparten av energien vil bli produsert i sommerhalvåret da det er minst behov for energi. Fylkesråden vurderer at tiltaket har liten samfunnsnytte.

Fylkesråden vurderer samlet sett at tiltaket vil ha liten negativ konsekvens for miljø og middels negativ konsekvens i forhold til landskap og reindrift, jf. tabell 2.

Tabell 2 Fylkesrådets vurdering av tiltakets konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier.

Tema	Verdi	Konflikt	Vurdering i henhold til småkraftplanens kapittel 2
Naturmangfold	Liten/ middels	Liten	Ingen aktuelle retningslinjer
Fisk og fiske	Liten	Liten	Ingen aktuelle retningslinjer
Landskap	Stor	Middels	F1. For områder i snauffjellet skal man ikke tillate utbygging som kan gi varige og irreversible skader på terreng og landskap G4. I fjordlandskap med middels og liten verdi skal man være varsomme med å tillate utbygging.
INON	Liten	Liten	Ingen aktuelle retningslinjer
Friluftsliv	Liten	Liten	Ingen aktuelle retningslinjer
Reindrift	Stor	Middels	E2. Innenfor reindriftenes kalvingsområder skal man være svært restriktiv med å gi tillatelse som kan virke forstyrrende på kalvingsaktiviteten. Det stilles krav om lydisolering av kraftstasjon og regulering av ferdsel i kalvingsperioden. Dette må skje i samråd med reindriftsutøvere. E4. I øvrige områder for reindrift av stor verdi skal man være restriktive med å tillate utbygging av små vannkraftverk.
Kulturminner og kulturmiljø	Liten	Ubetydelig	Ingen aktuelle retningslinjer
Konklusjon	Middels	Middels	Nylandselva kraftverk tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: Prioriterte med strenge betingelser For dette prioriteringsnivået kan utbygging tillates dersom avbøtende tiltak opprettholder viktige miljøverdier på dagens nivå, og at det er dokumentert at utbyggingen har stor samfunnsnyttig. Nylandselva kraftverk vurderes å ha liten samfunnsnytte, og avbøtende tiltak kan bidra til at miljøverdiene ikke reduseres i vesentlig grad

Konsekvenser

Saken vil ikke medføre noen økonomiske, administrative eller personellmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser knyttet til gjennomgående fylkeskommunal politikk knyttet til likestilling, universell utforming og folkehelse. Sakens konsekvenser for miljø og samiske forhold er beskrevet tidligere i dette dokument.

Vedtakskompetanse

I henhold til delegasjonsreglementet kapittel 3.21, vedtatt i FT-sak 111/12, er fylkeskommunens myndighet til å avgi uttalelse til søknad om konsesjon og fremme innsigelse til vannverk på inntil 10 MW delegert til fylkesrådet.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Med bakgrunn i *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*, tilrår fylkesrådet Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) å gi konsesjon til bygging av Nylandselva kraftverk.
2. Fylkesrådet understreker imidlertid at tiltaket vil komme i et område med snaufjell. I forbindelse med vurderingen bes det om at man er restriktive, og at prosjektet tilpasses slik at det får minst mulig negative konsekvenser for landskap og reindrift. Videre ber fylkesrådet NVE om å påse at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12, og med Vannforskriftens § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:
 - a. Detaljplanlegging må skje i nær dialog med reindriftsnæringen
 - b. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
 - c. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur.
 - d. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom det under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§3,4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.

Bodø den 18.06.2013

Hild-Marit Olsen

fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse

sign